Adroddiad Arolygu ar gyfer

Cartref Gofal Preswyl Garreglwyd

**CARTREF PRESWYL GARREGLWYD
GARREGLWYD ROAD
CAERGYBI
LL65 1NS**

This report is also available in English

Mae'r adroddiad hwn hefyd ar gael yn Saesneg

Dyddiad Cwblhau'r Arolygiad

20/01/2020

Llywodraeth Cymru © Hawlfraint y Goron 2020.
Cewch ddefnyddio ac ailddefnyddio'r wybodaeth sydd yn y cyhoeddiad hwn (ac eithrio'r logos) yn ddi-dâl, mewn unrhyw fformat neu gyfrwng, o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored. Gallwch weld y Drwydded Llywodraeth Agored ar wefan yr Archifau Gwladol, neu gallwch ysgrifennu at The Information Policy Team, The National Archives, Kew, London, TW9 4DU, neu anfon e-bost at: psi@nationalarchives.gsi.gov.uk
Rhaid i chi atgynhyrchu ein deunydd yn fanwl gywir a pheidio â'i ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol.

Disgrifiad o'r gwasanaeth

Mae cartref preswyl Garreglwyd wedi'i leoli yng Nghaergybi ac mae'n darparu gofal a llety ar gyfer hyd at 28 o bobl 60 oed a throsodd sydd ag anghenion gofal preswyl a dementia. Roedd 13 o bobl yn byw yn y cartref ar ddiwrnod yr arolygiad.

Cyngor Sir Ynys Môn yw'r darparwr gwasanaeth. Rachel Williams yw'r unigolyn cyfrifol sy'n goruchwylio'r gwasanaeth. Mae rheolwr y gwasanaeth wedi'i gofrestru â Gofal Cymdeithasol Cymru.

Crynodeb o'n canfyddiadau

1. Asesiad cyffredinol

Mae'r gofal a'r cymorth a ddarperir yng nghartref preswyl Garreglwyd yn dda. Mae'r cartref yn darparu gwasanaeth dwyieithog ac mae'r gofal a ddarperir yn canolbwyntio ar yr unigolyn, a chaiff anghenion cymdeithasol eu deall a'u rhagweld. Mae'r rheolwyr a'r tîm o staff yn cydweithio'n dda ac yn ymrwymedig i ddarparu'r gofal a'r cymorth gorau posibl i'r bobl. Mae'r gweithwyr gofal yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi, ac maent wedi cael gwahanol sesiynau hyfforddiant i'w helpu yn eu rôl; mae'r rheolwr yn darparu diwylliant ac ethos gwaith cadarnhaol yn y gwasanaeth. Mae'r amgylchedd yn lân ac yn cael budd o waith adnewyddu ac ailaddurno parhaus.

2. Gwelliannau

Cafodd y cartref ei ailgofrestru yn ddiweddar o dan Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016, a hwn oedd arolygiad cyntaf y cartref o dan y ddeddfwriaeth newydd. Caiff unrhyw welliannau eu hystyried fel rhan o'r arolygiad nesaf.

3. Gofynion ac argymhellion

Mae adran pump o'r adroddiad hwn yn nodi ein hargymhellion ar gyfer gwella'r gwasanaeth. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Cynlluniau personol;
- meddyginiaeth;
- cyfarfodydd staff;
- polisïau a gweithdrefnau;
- iechyd a diogelwch;
- fformat yr adolygiad o ansawdd y gofal.

1. Llesiant

Ein canfyddiadau

Caiff y bobl eu trin ag urddas a pharch. Yn ystod ein harsylwadau ar ddiwrnod yr arolygiad gwelwyd gofalwyr gofal yn cefnogi'r bobl ac yn ymgysylltu â nhw mewn ffordd garedig a sensitif. Roedd y gweithwyr gofal yn annog y bobl ac yn eu cynnwys mewn sgyrsiau ystyrlon. Roeddent yn dangos amynedd a dealltwriaeth wrth dawelu meddwl unigolion ac roeddent yn gallu defnyddio technegau tynnu sylw i'w hailgyfeirio pan fo angen. Edrychom ar y ffeil canmoliaeth a gwelsom nifer o gardiau diolch gan berthnasau/cynrychiolwyr y bobl. Roedd y sylwadau yn cynnwys *“thank you ever so much for taking care of X you are nothing short of brilliant”, “I want to thank you and your staff for the high level of care combined with compassion – I thank you for your professionalism and dedications”* a *“thank you all so much for looking after X and providing X with such good care”.* Roedd y gweithwyr gofal y gwnaethom siarad â nhw wedi gweithio yn y gwasanaeth ers nifer o flynyddoedd a gwnaethant ddisgrifio'r bobl a oedd yn byw yno fel *“teulu”* ac roeddent yn hapus i fod yn gweithio yn y gwasanaeth. Mae gan y bobl gydberthnasau cadarnhaol â'r staff.

Rhoddir cymorth i'r bobl gyda'u llesiant. Roedd y ffeiliau gofal yn dangos bod gan y bobl gynlluniau personol ar waith, a oedd yn rhoi canllawiau clir ac adeiladol i'r staff am anghenion gofal a chymorth pob unigolyn. Gwelsom fod y perthnasau/cynrychiolwyr yn cael eu hannog i gymryd rhan yn adolygiadau'r bobl a chyfrannu atynt. Roedd gan y gweithwyr gofal wybodaeth gadarn am anghenion gofal y bobl gan gynnwys hoffterau a chas bethau. Gwelsom fod atgyfeiriadau iechyd yn cael eu gwneud er mwyn sicrhau bod y bobl yn cael y driniaeth yr oedd ei hangen arnynt ar yr adeg gywir. Roedd gweithgareddau ar gael yn y cartref ac roedd dewis y bobl i gymryd rhan neu beidio yn cael ei barchu. Roedd y gweithwyr gofal wedi'u hyfforddi'n dda ac yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi yn eu rôl. Roedd digon o le yn y cartref, ac roedd yn lân a diogel gydag awyrgylch cartrefol, a oedd yn galluogi'r bobl i deimlo'n gyfforddus ac yn gartrefol. Mae'r bobl yn cael y gofal a'r cymorth cywir.

Mae gan y darparwr gwasanaeth ddulliau ar waith er mwyn diogelu'r unigolion sy'n agored i niwed y mae'n darparu gofal a chymorth ar eu cyfer. Roedd pob ffeil gofal a welsom yn cynnwys asesiadau risg priodol, a oedd yn rhoi gwybodaeth i'r gweithwyr gofal am ba gamau i'w cymryd i liniaru'r risgiau a nodwyd i lesiant yr unigolyn. Roedd polisi diogelu ar gael i'r staff a chadarnhaodd y matrics hyfforddiant a welsom fod y gweithwyr gofal wedi cwblhau hyfforddiant diogelu. Roedd gan y gweithwyr gofal y gwnaethom siarad â nhw ddealltwriaeth dda o risgiau'r bobl ac roeddent yn hyderus o ran y camau y byddent yn eu cymryd pe bai ganddynt unrhyw bryderon am les unigolyn neu arferion staff. Mae'r bobl yn ddiogel ac yn cael eu hamddiffyn rhag niwed.

2. Gofal a Chymorth

Ein canfyddiadau

Rhagwelir a deellir anghenion a dewisiadau unigol y bobl. Dywedodd y rheolwr wrthym fod dogfen cyn asesu newydd wedi cael ei datblygu a'i bod bellach yn cael ei defnyddio ar gyfer unrhyw atgyfeiriadau newydd posibl. Gwelsom fod y ddogfen newydd hon wedi cael ei rhoi ar waith yn un o'r tair ffeil gofal a welsom. Gwelsom fod asesiadau risg, cynlluniau personol cyffredinol a chynlluniau iechyd penodol sy'n berthnasol i bob person ar gael i'r staff, er enghraifft diabetes ac iechyd y croen. Roedd y wybodaeth yng nghynlluniau personol y bobl yn rhoi gwybodaeth i'r staff am anghenion gofal a chymorth y bobl. Roedd y gweithwyr gofal y gwnaethom siarad â nhw i gyd yn hapus â faint o wybodaeth a oedd yng nghynlluniau personol ac asesiadau risg y bobl. Nodwyd bod peth gwybodaeth ddiweddar ar goll. Er enghraifft, ar gyfer unigolyn A roedd y staff wedi nodi yn ei daflen wirio fisol "*needs supervision when eating meals as has a tendency of putting too much food in their mouth at once".* Nid oedd y wybodaeth hon wedi cael ei chofnodi yn ei gynllun personol. Gwelsom fod y cynlluniau personol yn cael eu hadolygu yn ôl yr angen, ond o leiaf bob tri mis. Roedd yr adolygiadau a welsom yn dangos bod cynnydd y bobl yn cael ei drafod â'u perthnasau/cynrychiolydd, gweithwyr gofal a gweithwyr iechyd proffesiynol eraill. Fodd bynnag, nodwyd bod rhai adolygiadau yn hwyr; cawsom dystiolaeth i ddangos bod trefniadau wedi cael eu gwneud i gynnal yr adolygiadau hyn a dywedwyd wrthym fod yr oedi oherwydd y cyfnod prysur ym mis Rhagfyr, a gwnaethom gydnabod hyn. Down i'r casgliad bod y bobl yn cael gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, sy'n diwallu eu hanghenion unigol.

Mae'r bobl yn cael y gofal a'r cymorth sydd eu hangen arnynt. Edrychom ar y bwydlenni a gwelsom eu bod yn cynnig dewis o brydau maethlon, a baratoir yn ffres gan y tîm arlwyo mewnol. Cawsom lawer o ganmoliaeth am y bwyd gan y bobl y gwnaethom siarad â nhw a'u perthnasau/cynrychiolwyr ac yn yr holiaduron a ddychwelwyd. Roedd y ffeiliau gofal a welsom yn dangos bod y bobl yn cael eu cefnogi i gael gafael ar wasanaethau ychwanegol gan weithwyr iechyd proffesiynol a gweithwyr proffesiynol perthynol i iechyd. Gwelsom fod atgyfeiriadau yn cael eu gwneud mewn modd amserol gyda dogfennaeth yn cael ei chadw o ohebiaeth berthnasol i ddarparu cofnodion iechyd clir i bob unigolyn. Roedd gan y staff y gwnaethom siarad â nhw wybodaeth gadarn am anghenion iechyd y bobl a dywedwyd wrthym y gallent drafod unrhyw bryderon â'r nyrs ardal sy'n gweithio yn y gwasanaeth am ddwy awr bob dydd. Gwelsom fod y rheolwr wedi cyflwyno ceisiadau i'r awdurdod lleol am Drefniadau Diogelu wrth Amddifadu o Ryddid o dan Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005 ar ran y bobl na allant gydsynio i'w trefniadau gofal. Roedd tystiolaeth i gefnogi'r ceisiadau a gwelsom fod y rheolwr hefyd wedi cwblhau asesiadau galluoedd a budd pennaf ar gyfer y bobl mewn perthynas â'r penderfyniad hwn, yn unol ag egwyddorion statudol gofynion y Ddeddf Galluedd Meddyliol. Roedd y cofnodion rhoi meddyginiaeth (MAR) a welsom yn dangos bod y bobl yn cael eu meddyginiaeth fel y'i rhagnodwyd gan staff cymwys sydd wedi cael hyfforddiant. Nodwyd nad oedd un o'r tri MAR a welsom yn cynnwys llofnodion

dwbl lle roedd y staff yn nodi meddyginiaeth â llaw; trafodwyd hyn â'r rheolwr. Caiff y bobl eu cefnogi i gynnal eu hiechyd, lles a llesiant parhaus.

3. Yr Amgylchedd

Ein canfyddiadau

Mae'r bobl yn byw mewn llety sy'n cael budd o raglen cynnal a chadw parhaus. Mae'r gwasanaeth wedi'i rannu yn bedair uned, ac roedd dwy ohonynt yn darparu lleoliad diogel ar gyfer y bobl sy'n byw gyda dementia. Cawsom ein tywys o amgylch yr adeilad a nodwyd glendid yr amgylchedd. Gwelsom waith glanhau dyddiol yn cael ei gwblhau, ac roedd yr ardaloedd cymunedol yn cael eu cadw'n rhydd o beryglon er mwyn cynnal diogelwch. Roedd gan bob uned ei chegin hunangynhwysol ei hun er mwyn annog a hybu annibyniaeth. Roedd gan y ddwy ardal fwyta a welsom ddigon o le a chadeiriau er mwyn i'r gweithwyr gofal helpu gyda bwyta ac yfed. Gwelsom fod arwyddion gweledol yn cynnwys lluniau a thestun ar uchder lle y gellir eu gweld, a oedd yn rhoi cliwiau ac ysgogiadau gweledol i'r bobl. Roedd gan bob unigolyn ei ystafell sengl ei hun, a oedd yn cynnwys eitemau personol a oedd yn bwysig iddo. Gwelsom fod digon o olau naturiol yn ystafelloedd y bobl a'r ardaloedd cymunedol. Dangosodd un o'r bobl ei ystafell i ni a dywedodd wrthym ei fod yn *"hapus"* â'i ystafell. Gwelsom fod yr ardal awyr agored yn ddiogel, yn gaeedig a gallai'r bobl a oedd yn byw yn y cartref fynd ati. Dywedodd y gweithwyr gofal wrthym fod y gerddi yn boblogaidd yn ystod y misoedd cynhesaf ac roedd y bobl yn cael cyfle i dyfu llysiau a ffrwythau. Dywedodd y rheolwr wrthym fod gwaith cynnal a chadw yn mynd rhagddo o hyd a gwelwyd hyn yn ystod ein harsylwadau. Nodwyd nad oedd un o'r rheiddiaduron yn y brif ystafell fwyta wedi'i orchuddio, ac mae angen mynd i'r afael â hyn. Down i'r casgliad bod y bobl yn byw mewn llety sy'n diwallu eu hanghenion unigol.

Mae gan y darparwr gwasanaeth systemau a phrosesau ar waith i hybu diogelwch tân. Roedd asesiad risg tân ar waith, dyddiedig 30 Medi 2019. Gwelsom fod gwiriadau diogelwch tân wythnosol a gwiriadau goleuadau argyfwng misol wedi cael eu cwblhau'n gyson drwy gydol y flwyddyn. Gwelsom fod gan bob unigolyn ei gynllun personol ar gyfer gwagio'r adeilad mewn argyfwng (PEEP) er mwyn helpu'r staff a'r gwasanaethau brys i ddarparu cymorth mewn argyfwng. Roedd y ddogfennaeth hyfforddiant staff a welsom yn dangos bod yr holl staff wedi cwblhau hyfforddiant tân mewnol. Down i'r casgliad bod y bobl yn cael eu cefnogi mewn amgylchedd diogel.

4. Arwain a Rheoli

Ein canfyddiadau

Rhoddir gwybodaeth i'r bobl am y gwasanaeth. Gwnaethom adolygu'r datganiad o ddiben diweddaraf a oedd yn cynnwys y wybodaeth ofynnol. Gwelsom fod y datganiad yn unol â'r gofal a'r cymorth a welsom ar ddiwrnod yr arolygiad. Edrychom ar sampl o bolisïau a gweithdrefnau a oedd yn rhoi gwybodaeth i'r staff i'w cefnogi yn eu rôl. Roedd gan y staff y gwnaethom siarad â nhw wybodaeth dda am y polisi a'r weithdrefn ddiogelu ac roeddent yn hyderus o ran pa gamau y byddent yn eu cymryd petai unrhyw bryderon yn codi. Nodwyd bod angen diweddaru rhai polisïau a gweithdrefnau er mwyn sicrhau eu bod wedi'u halinio â deddfwriaeth a chanllawiau cenedlaethol cyfredol. Roedd dogfennaeth ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg, a oedd yn rhoi dewis i'r bobl, eu perthnasau/cynrychiolwyr a'r staff o gael dogfennaeth yn eu dewis iaith. Down i'r casgliad bod y bobl yn cael gofal a chymorth yn unol â'r datganiad o ddiben, y polisïau a'r gweithdrefnau diweddaraf.

Mae gweithdrefnau addas ar waith ar gyfer recriwtio, hyfforddi a chefnogi'r staff. Edrychom ar ffeiliau tri aelod o'r staff a gwelsom fod gwiriadau recriwtio diogel wedi cael eu cwblhau, gan gynnwys dau eirda a gwiriadau'r gwasanaeth datgelu a gwahardd (DBS). Gwelsom fod hyfforddiant gorfodol a hyfforddiant sy'n benodol i'r gwasanaeth ar gael i'r staff gan gynnwys ymwybyddiaeth o ddementia lefelau 2 a 3, 'becoming a butterfly' ('dementia care matters'), ymddygiadau anodd mewn dementia, cynllunio gofal ar gyfer unigolion mewn gofal dementia a gweithgareddau hamdden mewn gofal dementia. Roedd y gweithwyr gofal y gwnaethom siarad â nhw yn hapus â'r ffordd roedd hyfforddiant yn cael ei gyflwyno, a pha mor aml roedd hynny'n digwydd. Gwelsom fod systemau cymorth staff ar waith ac, yn ystod ein harolygiad, dywedodd y gweithwyr gofal y gwnaethom siarad â nhw eu bod yn teimlo eu bod yn cael cefnogaeth lawn yn eu rolau. Roedd y matrics goruchwylio ac arfarnu a welsom yn dangos bod y staff yn cael sesiynau goruchwylio un i un yn unol â'r rheoliadau. Ni welsom dystiolaeth o gyfarfodydd staff rheolaidd, ac mae angen mynd i'r afael â hyn. Dywedodd rheolwr y gwasanaeth wrthym yn hwyrach y cynhaliwyd cyfarfod ym mis Awst 2019, a chawsom gopi o gofnodion y cyfarfod. Down i'r casgliad bod y bobl yn cael budd o gael gofal a chymorth gan staff sydd wedi'u recriwtio'n ddiogel, sydd wedi'u hyfforddi ac sy'n cael eu cefnogi yn eu rolau.

Mae gan ddarparwr y gwasanaeth systemau a phrosesau ar waith i fonitro, adolygu a gwella ansawdd y gofal a'r cymorth. Gwelsom dystiolaeth bod yr unigolyn cyfrifol yn ymweld â'r gwasanaeth o leiaf unwaith bob tri mis i fodloni'r gofyniad statudol i fonitro perfformiad y gwasanaeth. Yn ogystal, gwelsom yr adolygiad diweddaraf o ansawdd y gofal, dyddiedig 2019. Rydym yn argymell y dylai'r darparwr gwasanaeth ystyried templed a chanllawiau AGC ar sut i gwblhau'r adolygiad o ansawdd y gofal. Down i'r casgliad y gall y bobl sy'n cael gwasanaeth fod yn hyderus bod eu gwasanaeth yn ymrwymedig i sicrwydd ansawdd a gwelliant.

5. Gwelliannau sydd eu hangen ac a argymhellir yn dilyn yr arolygiad hwn

5.1 Meysydd o ddiffyg cydymffurfio a nodwyd mewn arolygiadau blaenorol

Dim

5.2 Argymhellion ar gyfer gwella

Rydym yn argymell y canlynol:

- Dylid dogfennu gwybodaeth gyfredol am anghenion gofal a chymorth y bobl yng nghynlluniau personol y bobl.
- Mae'n rhaid cofnodi llofnodion dwbl yn gyson mewn cofnodion rhoi meddyginiaeth pan fydd y gweithwyr gofal yn nodi meddyginiaeth â llaw.
- Gorchuddio'r rheiddiadur yn y brif ystafell fwyta er mwyn lleihau'r risg bosibl o niwed i bobl petaent yn dod i gysylltiad â rheiddiaduron poeth neu heb eu gorchuddio.
- Dylid cynnal cyfarfodydd staff rheolaidd (o leiaf chwe chyfarfod y flwyddyn).
- Dylid adolygu a diweddaru polisïau a gweithdrefnau er mwyn sicrhau eu bod yn cyd-fynd â deddfwriaeth a chanllawiau cenedlaethol cyfredol.
- Dylai'r darparwr gwasanaeth ystyried templed a chanllawiau AGC ar sut i gwblhau'r adolygiad o ansawdd y gofal, a fydd yn ei helpu i gwblhau ei ddatganiad blynyddol yn y dyfodol.

6. Sut y gwnaethom gynnal yr arolygiad hwn

Roedd hwn yn arolygiad llawn a gynhaliwyd fel rhan o'n rhaglen arolygu. Ymwelodd un arolygydd â'r gwasanaeth yn ddirybudd ar 20 Ionawr 2020 rhwng 10:00 am a 4:30 pm.

Ystyriwyd y rheoliadau canlynol fel rhan o'r arolygiad hwn:

- Rheoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Darparwyr Gwasanaethau ac Unigolion Cyfrifol) (Cymru) 2017.

Defnyddiwyd y dulliau canlynol:

- Gwnaethom ddefnyddio'r Fframwaith Arsylwi Byr ar gyfer Arolygu (SOFI). Mae adnodd SOFI yn galluogi arolygwyr i arsylwi ar ofal a'i gofnodi er mwyn ein helpu i ddeall profiadau pobl na allant gyfathrebu â ni.
- Cawsom ein tywys o amgylch yr adeilad a gwelsom saith ystafell wely.
- Gwnaethom ddefnyddio adnodd asesu amgylcheddol King's Fund. Mae gan yr adnodd hwn saith adran a chyfres o gwestiynau i ysgogi trafodaethau. Mae hyn yn galluogi arolygwyr i asesu a yw'r gwasanaeth yn ystyriol o ddementia.
- Gwnaethom olrhain achosion ac adolygu cofnodion ar gyfer tri pherson sy'n byw gyda dementia.
- Gwnaethom edrych ar amrywiaeth eang o gofnodion. Gwnaethom edrych ar ffeiliau tri aelod o'r staff, dogfennaeth goruchwylio ac arfarnu, dogfennaeth hyfforddi, detholiad o bolisïau a gweithdrefnau, ymweliadau ffurfiol yr unigolyn cyfrifol, yr adolygiad diweddaraf o ansawdd y gofal, ffeil diogelwch tân a detholiad o fwydlenni.
- Gwnaethom adolygu arferion meddyginiaeth yn y gwasanaeth.
- Gwnaethom ddarllen y Datganiad o Ddiben a'i gymharu â'r gwasanaeth a welsom ar waith.
- Gwnaethom siarad â'r bobl sy'n cael gwasanaeth, dau berthynas/cynrychiolydd a phedwar aelod o'r staff.
- Gwnaethom roi adborth i reolwr y gwasanaeth ar ddiwrnod yr arolygiad.
- Gwnaethom roi adborth llafar dros y ffôn i'r unigolyn cyfrifol.

Ceir rhagor o wybodaeth am yr hyn rydym yn ei wneud ar ein gwefan:
www.arolygiaethgofal.cymru

Ynglŷn â'r gwasanaeth

Y math o ofal a ddarperir	Gwasanaeth Cartref Gofal
Darparwr y Gwasanaeth	Cyngor Sir Ynys Môn
Unigolyn Cyfrifol	Rachel Williams
Uchafswm y lleoedd a gofrestrwyd	28
Dyddiad arolygiad blaenorol Arolygiaeth Gofal Cymru	21 a 22 Mehefin 2018
Dyddiad yr ymweliad arolygu hwn	20 Ionawr 2020
Iaith weithredol y gwasanaeth	Y ddwy
A yw'r gwasanaeth hwn yn darparu'r Cynnig Rhagweithiol ar gyfer y Gymraeg?	Ydy

Gwybodaeth Ychwanegol:

Mae'r gwasanaeth hwn yn darparu'r 'Cynnig Rhagweithiol' ar gyfer y Gymraeg. Mae'n darparu gwasanaeth sy'n rhagweld, yn nodi ac yn diwallu anghenion y Gymraeg ac anghenion diwylliannol pobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth, neu a all ei ddefnyddio.

Dyddiad Cyhoeddi 10/03/2020